

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Чорноморський національний університет імені Петра Могили

Факультет економічних наук

Кафедра управління земельними ресурсами

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Перший проректор

Котляр Ю.В.

“ ” 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

СЕРВИТУТНИЙ РЕЖИМ ВИКОРИСТАННЯ ЗЕМЕЛЬ

Спеціальність: 193 «Геодезія та землеустрій»

Розробник

Завідувач кафедри розробника

Завідувач кафедри спеціальності

Гарант освітньої програми

Декан факультету

Начальник НМВ

Мась А.Ю.

Перович Л.М.

Перович Л.М.

Перович Л.М.

Белінська С.М.

Шкірчак С.І.

Миколаїв – 2023 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показника	Характеристика дисципліни	
Найменування дисципліни	Сервітутний режим використання земель	
Галузь знань	19 «Архітектура та будівництво»	
Спеціальність	193 «Геодезія та землеустрій»	
Спеціалізація (якщо є)	Землеустрій та кадастр	
Освітня програма	«Геодезія та землеустрій»	
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)	
Статус дисципліни	Цикл професійної підготовки	
Курс навчання	3	
Навчальний рік	2023 – 2024 н.р.	
Номер семестрів:	Денна форма	Заочна форма
	5	-
Загальна кількість кредитів ЄКТС/годин	4.5 кредитів / 135 годин	
Структура курсу: – лекції – семінарські заняття (практичні, лабораторні, півгрупові) – годин самостійної роботи студентів	Денна форма	Заочна форма
	- лекції - 15 год. - практичні заняття - 30 год. - самостійної роботи - 90 год.	
Відсоток аудиторного навантаження	33 %	
Мова викладання	Українська	
Форма проміжного контролю		
Форма підсумкового контролю	Залік	

2. Мета, завдання та результати вивчення дисципліни

Мета: оволодіння студентами теоретичних та практичних знань з організації постійного або строкового земельного сервітуту.

Завдання дисципліни:

- вивчення студентами системи сервітутного режиму використання земельних ресурсів;
- формування систематизованих знань про систему законодавчі та нормативні документи в сфері земельних сервітутів;
- оволодіння методологією створення сервітутних режимів земельних ресурсів різних форм власності;
- набуття глибоких теоретичних знань відносно сервітутного режиму використання земельних ресурсів;
- набуття вмінь і навичок використання їх у практичному застосуванні встановлення сервітутного режиму використання земель.

Дисципліна «Сервітутний режим використання земель» відноситься до циклу вибіркових дисциплін циклу професійної підготовки.

Передумови вивчення дисципліни: засвоєння таких дисциплін як ГІС і бази даних, землеустрій та організація території, землевпорядне проектування, земельний кадастр, комп'ютерна графіка в геодезії та землеустрої.

Очікувані результати навчання: студенти будуть знати теорію і практику земельного сервітуту; нормативну та законодавчу базу щодо права земельного сервітуту; будуть використовувати порядок встановлення земельних сервітутів.

В результаті вивчення дисципліни студент

має знати:

- наукові засади сервітутного режиму використання земельних ресурсів;
- законодавчі та нормативні документи в сфері земельних сервітутів;
- особливості створення сервітутних режимів земельних ресурсів різних форм власності.

має вміти:

- приймати ефективні управлінські рішення щодо використання земельних сервітутів;

- формулювати завдання, принципи та функції управління сервітутних режимів земельних ресурсів;
- використовувати набуті знання з земельного сервітуту при проектуванні робіт;
- правильно використовувати законодавчі акти та нормативні документи в рамках створення земельного сервітуту.

**Компетентності та програмні результати
(СЕРВІТУТНИЙ РЕЖИМ ВИКОРИСТАННЯ ЗЕМЕЛЬ–ВПП2, БАК)
ФК 4,ФК 7, ФК 9, ФК 14, ПРН 7, ПРН 10.**

Спеціальні (фахові) :

ФК 4 - здатність проводити польові, дистанційні і камеральні дослідження в галузі геодезії та землеустрою;

ФК 7 - здатність розробляти проекти і програми, організовувати та планувати польові роботи, готувати технічні звіти та оформлювати результати польових, камеральних та дистанційних досліджень в геодезії та землеустрої;

ФК 9 - уміння прогнозувати, планувати використання земельних ресурсів;

ФК 14 - здатність вирішувати прикладні наукові та технічні завдання в галузі геодезії та землеустрою у відповідності до спеціалізації.

Результати навчання:

ПРН 7 - використовувати методи і технології землевпорядного проектування, територіального та господарського землеустрою, планування використання та охорони земель, кадастрових знімань та ведення державного земельного кадастру;

ПРН 10 - володіти методами землевпорядного проектування, територіального і господарського землеустрою, планування використання та охорони земель з врахуванням впливу низки умов соціально-економічного, екологічного, ландшафтного, природо-охоронного характеру та інших чинників.

3.Програма навчальної дисципліни

Денна форма:

	Теми	Лекції	Практичні	Самостійна робота	Загальн ий обсяг
1	Історія виникнення та розвитку права земельного сервітуту.	1	2	6	9
2	Сучасні тенденції та проблеми формування земельних сервітутів в Україні.	1	2	6	9
3	Види сервітутів.	1	2	6	9
4	Проблеми встановлення земельних сервітутів при формуванні нових об'єктів нерухомого майна.	1	2	6	9
5	Договірний сервітут.	1	2	6	9
6	Сервітут за заповітом.	1	2	6	9
7	Встановлення земельного сервітуту в судовому порядку.	1	2	6	9
8	Дія земельного сервітуту.	1	2	6	9
9	Державна реєстрація сервітуту.	1	2	6	9
10	Припинення сервітуту та поновлення договору про встановлення земельного сервітуту для сільськогосподарських потреб або для забудови.	1	2	6	9
11	Право користування чужою земельною ділянкою для сільськогосподарських потреб або для забудови.	1	2	6	9
12	Порядок встановлення земельних сервітутів на землях державної, комунальної власності.	1	2	6	9
13	Практичні аспекти встановлення земельних сервітутів в містах.	1	2	6	9
14	Закордонний досвід формування земельних сервітутів.	1	2	6	9
15	Добросусідство.	1	2	6	9
	Всього за курсом	15	30	90	135

4. Зміст навчальної дисципліни

4.1. План лекцій

№	Тема заняття/план
1	Тема 1. Історія виникнення та розвитку права земельного сервітуту. (1 год) <ol style="list-style-type: none">1. Розвиток земельного сервітуту.2. Припинення сервітутів.3. Історія виникнення та розвитку земельного сервітуту на території України.4. Історія становлення земельних сервітутів на території незалежної України.
2	Тема 2. Сучасні тенденції та проблеми формування земельних сервітутів в Україні. (1 год) <ol style="list-style-type: none">1. Поява сервітутів в українському законодавстві.2. Класифікація законодавчо визначених земельних сервітутів.3. Законодавча визначеність формування приватних земельних сервітутів в Україні.4. Види та кількість зареєстрованих земельних сервітутів в ДЗК.
3	Тема 3. Види сервітутів.(1 год) <ol style="list-style-type: none">1. Постійні та строкові сервітути.2. Особисті та публічні сервітути.3. Види сервітутів.
4	Тема 4. Проблеми встановлення земельних сервітутів при формуванні нових об'єктів нерухомого майна. (1 год) <ol style="list-style-type: none">1. Значення земельних сервітутів.2. Виготовлення технічної документації із землеустрою щодо встановлення меж частини земельної ділянки, на яку поширюється право сервітуту.3. Порядок встановлення земельних сервітутів для інженерних мереж при формуванні нових земельних ділянок.
5	Тема 5. Договірний сервітут. (1 год) <ol style="list-style-type: none">1.Об'єкт договору земельного сервітуту.2.Предмет договору сервітуту.3.Строк дії договору земельного сервітуту.4.Плата за договором сервітуту.5. Форма договору сервітуту.
6	Тема 6. Сервітут за заповітом. (1 год) <ol style="list-style-type: none">1.Дії сервітуту, встановленого у заповіті при відчуженні даного майна.
7	Тема 7. Встановлення земельного сервітуту в судовому порядку. (1 год) <ol style="list-style-type: none">1. Встановлення земельного сервітуту шляхом судового рішення.2. Розгляд спору щодо встановлення земельного сервітуту.

	3. Результат розгляду спору судом.
8	<p>Тема 8. Дія земельного сервітуту. (1 год)</p> <p>1. Дія земельного сервітуту у разі переходу прав на земельну ділянку. 2. Купівля-продаж, застава земельного сервітуту. 3. Плата за земельний сервітут. 4. Відшкодування збитків, завданих встановленням земельного сервітуту.</p>
9	<p>Тема 9. Державна реєстрація сервітуту. (1 год)</p> <p>1. Законодавча база державної реєстрації сервітуту. 2. Внесення до Державного земельного кадастру (ДЗК) відомостей про частину земельної ділянки. 3. Технічна документація із землеустрою щодо встановлення меж частини земельної ділянки.</p>
10	<p>Тема 10. Припинення сервітуту та поновлення договору про встановлення земельного сервітуту для сільськогосподарських потреб або для забудови. (1 год)</p> <p>1. Припинення сервітуту. 2. Поновлення договору про встановлення земельного сервітуту для сільськогосподарських потреб або для забудови.</p>
11	<p>Тема 11. Право користування чужою земельною ділянкою для сільськогосподарських потреб або для забудови. (1 год)</p> <p>1. Підстави набуття і зміст права користування чужою земельною ділянкою для сільськогосподарських потреб або для забудови. 2. Порядок передачі або відчуження права користування чужою земельною ділянкою для сільськогосподарських потреб (емфітевзис) та право користування чужою земельною ділянкою для забудови (суперфіцій). 3. Порядок припинення права користування чужою земельною ділянкою для сільськогосподарських потреб (емфітевзис) та право користування чужою земельною ділянкою для забудови (суперфіцій).</p>
12	<p>Тема 12. Порядок встановлення земельних сервітутів на землях державної, комунальної власності. (1 год)</p> <p>1. Встановлення земельного сервітуту на землях державної, комунальної власності. 2. Встановлення земельного сервітуту на сформованій земельній ділянці. 3. Встановлення земельного сервітуту у разі необхідності формування земельної ділянки .</p>
13	<p>Тема 13. Практичні аспекти встановлення земельних сервітутів в містах. (1 год)</p> <p>1. Практика влаштування доступу до земельної ділянки, що відводиться у власність в місті Києві. 2. Етапи організації проходу (проїзду) до земельної ділянки без встановлення та реєстрації земельного сервітуту. 3. Міський земельний кадастр м. Києва.</p>

14	Тема 14. Закордонний досвід формування земельних сервітутів. (1 год) 1. Земельні сервітути у країнах, які є представниками Європейських правових систем. 2. Види сервітутів. 3. Реєстрація приватних сервітутів. 4. Припинення сервітутів.
15	Тема 15. Добросусідство. (1 год) 1. Зміст добросусідства. 2. Обов'язки щодо визначення спільних меж.

4.2. План практичних занять

№	Назва теми
1	Тема 1. Історія виникнення та розвитку права земельного сервітуту. (2 год) 1. Право земельного сервітуту в Земельному кодексі.
2	Тема 2. Сучасні тенденції та проблеми формування земельних сервітутів в Україні. (2 год) 1. Положення щодо земельного сервітуту в Цивільному кодексі.
3	Тема 3. Види сервітутів.(2 год) 1. Розгляд земельних сервітутів по видам зареєстрованих у ДЗК
4	Тема 4. Проблеми встановлення земельних сервітутів при формуванні нових об'єктів нерухомого майна. (2 год) 1. Виготовлення технічної документації із землеустрою щодо встановлення меж частини земельної ділянки, на яку поширюється право сервітуту. 2. Встановлення земельних сервітутів для інженерних мереж при формуванні нових земельних ділянок.
5	Тема 5. Договірний сервітут. (2 год) 1. Укладання договору про наміри.
6	Тема 6. Сервітут за заповітом. (2 год) 1. Розгляд сервітуту, встановленого у заповіті при відчуженні майна.
7	Тема 7. Встановлення земельного сервітуту в судовому порядку. (2 год) 1. Розгляд встановленого земельного сервітуту в судовому порядку.
8	Тема 8. Дія земельного сервітуту. (2 год) 1. Порядок визначення та відшкодування збитків власникам землі та

	землекористувачам.
9	Тема 9. Державна реєстрація сервітуту. (2 год) 1.Процес реєстрації земельного сервітуту.
10	Тема 10. Припинення сервітуту та поновлення договору про встановлення земельного сервітуту для сільськогосподарських потреб або для забудови. (2 год) 1. Типовий договір оренди землі, затверджений постановою КМУ від 03.03.2004 № 220.
11	Тема 11. Право користування чужою земельною ділянкою для сільськогосподарських потреб або для забудови. (2 год) 1. Розроблення проєкту землеустрою щодо відведення земельної ділянки яку необхідно сформувати.
12	Тема 12. Порядок встановлення земельних сервітутів на землях державної, комунальної власності. (2 год) 1.Виготовлення технічної документації із землеустрою щодо встановлення меж частини земельної ділянки, на яку поширюється право сервітуту (ст. 55-1 ЗУ «Про землеустрій»).
13	Тема 13. Практичні аспекти встановлення земельних сервітутів в містах. (2 год) 1. Організація проходу (проїзду) до земельної ділянки без встановлення та реєстрації земельного сервітуту.
14	Тема 14. Закордонний досвід формування земельних сервітутів. (2 год) 1. Укладення договорів про надання права користування земельною ділянкою для сільськогосподарських потреб.
15	Тема 15. Добросусідство. (2 год) 1. Укладення договорів про надання права користування земельною ділянкою для забудови.

4.3. Завдання для самостійної роботи

Презентація

Презентація це представлення результатів самостійної роботи студента з опрацювання обраної теми, питання.

Мета презентації – набуття студентами навичок з аналізу власної роботи і публічного представлення результатів дослідження.

ВИМОГИ ДО СТРУКТУРИ ТА ЗМІСТУ ПРЕЗЕНТАЦІЙ

- стислий виклад матеріалу, максимальна інформативність тексту;
- 12-15 слайдів (powerpoint);
- ретельно структурована інформація з акцентом на практичні аспекти питання, проблеми, завдання, тощо;

- використовуйте табличні форми подання інформації (діаграми, схеми) для ілюстрації найважливіших фактів, що дасть змогу подати матеріал компактно й наочно;
- пояснення треба розміщувати якнайближче до ілюстрацій, із якими вони мають з'являтися на екрані одночасно.

Питання для обговорення

1. Зміст права земельного сервітуту.
2. Постійні земельні сервітути .
3. Строкові земельні сервітути.
4. Строк дії земельного сервітуту.
5. Встановлення земельного сервітуту.
6. Спосіб здійснення земельного сервітуту .
7. Види права земельного сервітуту.
8. Право проходу та проїзду на велосипеді.
9. Право проїзду на транспортному засобі по наявному шляху.
10. Право на розміщення тимчасових споруд (малих архітектурних форм).
11. Право на будівництво та розміщення об'єктів нафтогазовидобування.
12. Право на розміщення об'єктів трубопровідного транспорту.
13. Право на користування земельною ділянкою для потреб дослідно-промислової розробки родовищ бурштину, інших корисних копалин загальнодержавного значення та/або видобування бурштину, інших корисних копалин загальнодержавного значення, за умови що при цьому не порушуються права землевласника, передбачені статтею 98 цього Кодексу.
14. Право прокладання та експлуатації ліній електропередачі, зв'язку, трубопроводів, інших лінійних комунікацій.
15. Право прокладати на свою земельну ділянку водопровід із чужої природної водойми або через чужу земельну ділянку.
16. Право розміщення (переміщення, пересування) об'єктів інженерної інфраструктури меліоративних систем.
17. Право відводу води зі своєї земельної ділянки на сусідню або через сусідню земельну ділянку.
18. Право забору води з природної водойми, розташованої на сусідній земельній ділянці, та право проходу до природної водойми.
19. Право поїти свою худобу із природної водойми, розташованої на сусідній земельній ділянці, та право прогону худоби до природної водойми.
20. Право прогону худоби по наявному шляху.
21. Право встановлення будівельних риштувань та складування будівельних матеріалів з метою ремонту будівель та споруд.

22. Порядок встановлення земельних сервітутів.
23. Сервітут за договором .
24. Сервітут за законом.
25. Сервітут за рішенням суду.
26. Сервітут за заповітом.
27. Нотаріальне посвідчення договору про встановлення земельного сервітуту.
28. Державна реєстрація земельного сервітуту.
29. Встановлення земельного сервітуту на землях державної, комунальної власності.
30. Дія земельного сервітуту.
31. Перехід до інших осіб разом з об'єктом земельного сервітуту.
32. Купівля-продаж земельного сервітуту.
33. Плата за встановлення земельного сервітуту.
34. Право на відшкодування збитків, завданих встановленням земельного сервітуту.
35. Припинення дії земельного сервітуту.
36. Підстави набуття і зміст права користування чужою земельною ділянкою для сільськогосподарських потреб.
37. Підстави набуття і зміст права користування чужою земельною ділянкою для забудови.
38. Укладення договорів про надання права користування земельною ділянкою для сільськогосподарських потреб.
39. Укладення договорів про надання права користування земельною ділянкою для забудови.
40. Зміст добросусідства.
41. Обов'язки щодо визначення спільних меж.
42. Відновлення меж.

Приклад відповіді на питання

Відновлення меж.

Основою для відновлення меж є дані земельно-кадастрової документації.

Теми аналітичних робіт

1. Укладення договорів про надання права користування земельною ділянкою для забудови..
2. Право на відшкодування збитків, завданих встановленням земельного сервітуту.
3. Плата за встановлення земельного сервітуту.

4. Купівля-продаж земельного сервіту.
5. Постійні земельні сервітути.
6. Укладення договорів про надання права користування земельною ділянкою для сільськогосподарських потреб.
7. Сервітут за договором.
8. Сервітут за рішенням суду.
9. Зміст права земельного сервітуту..
10. Строкові земельні сервітути.
11. Строк дії земельного сервітуту.
12. Класифікація обмежень у використанні земель.
13. Спосіб здійснення земельного сервітуту.
14. Види права земельного сервітуту.
15. Нотаріальне посвідчення договору про встановлення земельного сервітуту.

Приклад відповіді на питання

Купівля-продаж земельного сервітуту.

Земельний сервітут не може бути предметом купівлі-продажу, застави та не може передаватися будь-яким способом особою, в інтересах якої цей сервітут встановлено, іншим фізичним та юридичним особам.

4.4.Форми і методи навчання та викладення дисципліни

Основними **формами навчання** є **лекції та групові** заняття, які передбачають оволодіння системою практичних професійних умінь та навичок з навчальної дисципліни та передбачають проведення аналізу соціально-економічного розвитку сільських територій. Така перевірка дає змогу виявити, якою мірою студент усвідомив теоретичні курсу.

Основними **методами навчання** є **пояснювально-ілюстративний метод або інформаційно-рецептивний**, під час якого студенти одержують знання на лекції, сприймають і осмислюють факти, оцінки, висновки і залишаються в рамках репродуктивного (відтворюючого) мислення; **метод проблемного викладу**, під час якого викладач до викладу матеріалу ставить проблему, формулює пізнавальне завдання, показує спосіб рішення поставленого завдання, а студенти стають свідками й співучасниками наукового пошуку; дослідницький метод, який передбачає аналіз матеріалу, постановки проблем і завдань і короткого усного або письмового інструктажу студентів; **дискусійні методи**, що передбачають такі елементи дискусії, як суперечки, зіткнення позицій, навмисного загострення

протирич; **словесний метод**, такий як пояснення та практичний метод, що передбачає розв'язання вправ, завдань, тестів.

4.5. Забезпечення освітнього процесу

Забезпечення освітнього процесу здійснюється із застосуванням Moodle 3.3, в рамках якої для студентів розміщено в мережу лекції, перелік екзаменаційних питань, питання до контрольних робіт, ККР з дисципліни, тести, ситуаційні завдання).

4.6. Матеріально-технічне забезпечення дисципліни

Проекційне мультимедійне обладнання (проектор, екран, ноутбук/комп'ютер);

Комп'ютерний клас;

Доступ до мережі Internet, точка доступу Wi-Fi;

OS: Windows, Android, iOS;

Browsers: Chrome / Opera / Mozilla Firefox / MS Edge; Програмне забезпечення: Word, Excel, PowerPoint;

Skype, Zoom, Google Meet, ArcGis

Публічна кадастрова карта України:

https://map.land.gov.ua/?cc=3461340.1719504707,6177585.367221659&z=6.5&l=kadastr&bl=orth o10k_all

Дані Держгеокадастру: <https://land.gov.ua/derzhheokadastr-dodav-na-publichnu-kadastrovukartu-dani-pro-heonadra/>

Система електронного навчання Moodle 3.9

5. Підсумковий контроль

Форми і методи підсумкового контролю

Формою підсумкового контролю є **екзамен**. **Екзамен** — це форма підсумкового контролю, що полягає в оцінці засвоєння студентом навчального матеріалу з певної дисципліни та на підставі результатів виконання ним певних видів робіт на практичних заняттях, що проводиться як контрольний захід під час залікового тижня.

Перелік питань підсумкового контролю (екзамен).

1. Зміст права земельного сервітуту.
2. Постійні земельні сервітути .
3. Строкові земельні сервітути.
4. Строк дії земельного сервітуту.
5. Встановлення земельного сервітуту.
6. Спосіб здійснення земельного сервітуту .
7. Види права земельного сервітуту.
8. Право проходу та проїзду на велосипеді.
9. Право проїзду на транспортному засобі по наявному шляху.
10. Право на розміщення тимчасових споруд (малих архітектурних форм).
11. Право на будівництво та розміщення об'єктів нафтогазовидобування.
12. Право на розміщення об'єктів трубопровідного транспорту.
13. Право на користування земельною ділянкою для потреб дослідно-промислової розробки родовищ бурштину, інших корисних копалин загальнодержавного значення та/або видобування бурштину, інших корисних копалин загальнодержавного значення, за умови що при цьому не порушуються права землевласника, передбачені статтею 98 цього Кодексу.
14. Право прокладання та експлуатації ліній електропередачі, зв'язку, трубопроводів, інших лінійних комунікацій.
15. Право прокладати на свою земельну ділянку водопровід із чужої природної водойми або через чужу земельну ділянку.
16. Право розміщення (переміщення, пересування) об'єктів інженерної інфраструктури меліоративних систем.
17. Право відводу води зі своєї земельної ділянки на сусідню або через сусідню земельну ділянку.
18. Право забору води з природної водойми, розташованої на сусідній земельній ділянці, та право проходу до природної водойми.
19. Право поїти свою худобу із природної водойми, розташованої на сусідній земельній ділянці, та право прогону худоби до природної водойми.

20. Право прогону худоби по наявному шляху.
21. Право встановлення будівельних риштувань та складування будівельних матеріалів з метою ремонту будівель та споруд.
22. Порядок встановлення земельних сервітутів.
23. Сервітут за договором .
24. Сервітут за законом.
25. Сервітут за рішенням суду.
26. Сервітут за заповітом.
27. Нотаріальне посвідчення договору про встановлення земельного сервітуту.
28. Державна реєстрація земельного сервітуту.
29. Встановлення земельного сервітуту на землях державної, комунальної власності.
30. Дія земельного сервітуту.
31. Перехід до інших осіб разом з об'єктом земельного сервітуту.
32. Купівля-продаж земельного сервітуту.
33. Плата за встановлення земельного сервітуту.
34. Право на відшкодування збитків, завданих встановленням земельного сервітуту.
35. Припинення дії земельного сервітуту.
36. Підстави набуття і зміст права користування чужою земельною ділянкою для сільськогосподарських потреб.
37. Підстави набуття і зміст права користування чужою земельною ділянкою для забудови.
38. Укладення договорів про надання права користування земельною ділянкою для сільськогосподарських потреб.
39. Укладення договорів про надання права користування земельною ділянкою для забудови.
40. Зміст добросусідства.
41. Обов'язки щодо визначення спільних меж.
42. Відновлення меж.
43. Підстава для виникнення права земельного сервітуту.
44. Земельні відносини.
45. Хто є суб'єктами земельних відносин.
46. Що є об'єктами земельних відносин.
47. Категорії земель.
48. Зміна цільового призначення земельних ділянок.
49. Земельні ділянки для городництва.
50. Земельні ділянки для садівництва.
51. Землі для сінокосіння і випасання худоби.
52. Земельні ділянки особистих селянських господарств.
53. Землі фермерського господарства.

54. Земельні ділянки сільськогосподарських підприємств.
55. Визначення земель сільськогосподарського призначення.
56. Визначення земель житлової та громадської забудови.
57. Зміст права власності на землю.
58. Формування земельних ділянок.
59. Комунальна власність.
60. Державна власність.
61. Спільна власність на земельну ділянку.
62. Спільна часткова власність на земельну ділянку.
63. Спільна сумісна власність на земельну ділянку.
64. Права довірчої власності на земельні ділянки.
65. Права власників земельних ділянок.
66. Обов'язки власників земельних ділянок.
67. Право постійного користування земельною ділянкою.
68. Право оренди земельної ділянки.
69. Право проходу та проїзду на велосипеді.
70. Право проїзду на транспортному засобі по наявному шляху.
71. Право на розміщення тимчасових споруд (малих архітектурних форм).
72. Право на будівництво та розміщення об'єктів нафтогазовидобування.
73. Право на розміщення об'єктів трубопровідного транспорту.
74. Право на користування земельною ділянкою для потреб дослідно-промислової розробки родовищ бурштину, інших корисних копалин загальнодержавного значення та/або видобування бурштину, інших корисних копалин загальнодержавного значення, за умови що при цьому не порушуються права землевласника, передбачені статтею 98 Земельного Кодексу.
75. Право прокладання та експлуатації ліній електропередачі, зв'язку, трубопроводів, інших лінійних комунікацій.
76. Право прокласти на свою земельну ділянку водопровід із чужої природної водойми або через чужу земельну ділянку.
77. Право розміщення (переміщення, пересування) об'єктів інженерної інфраструктури меліоративних систем.
78. Право відводу води зі своєї земельної ділянки на сусідню або через сусідню земельну ділянку.
79. Право забору води з природної водойми, розташованої на сусідній земельній ділянці, та право проходу до природної водойми.
80. Право поїти свою худобу із природної водойми, розташованої на сусідній земельній ділянці, та право прогону худоби до природної водойми.
81. Право прогону худоби по наявному шляху.
82. Право встановлення будівельних риштувань та складування будівельних матеріалів з метою ремонту будівель та споруд.
83. Інші земельні сервітути.
84. Нотаріальне посвідчення земельного сервітуту.
85. Природні межові знаки.
86. Штучні межові знаки.

87. Дані для відновлення меж.
88. Обмеження у використанні земель.
89. Охоронні зони.
90. Зони санітарної охорони.

*«0» варіант екзаменаційного білету з зазначенням максимальної кількості балів
за кожне виконане завдання*

Чорноморський національний університет імені Петра Могили
(повне найменування вищого навчального закладу)

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Галузь знань: 19 «Архітектура та будівництво»

Напрямок підготовки: 193 «Геодезія та землеустрій»

Семестр 7

Навчальна дисципліна **Сервітутний режим використання земель**

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № «0»

1. Зміст права земельного сервітуту.
2. Види права земельного сервітуту.
3. Порядок встановлення земельних сервітутів.

Тест

Право земельного сервітуту це:

- а) право власника або землекористувача земельної ділянки чи іншої заінтересованої особи на обмежене платне або безоплатне користування чужою земельною ділянкою (ділянками);
- б) право власника або землекористувача земельної ділянки чи іншої заінтересованої особи на користування чужою земельною ділянкою (ділянками);
- в) право землекористувача земельної ділянки чи іншої заінтересованої особи на обмежене платне або безоплатне користування чужою земельною ділянкою (ділянками);
- г) право заінтересованої особи на обмежене платне або безоплатне користування чужою земельною ділянкою (ділянками).

Затверджено на засіданні
кафедри, циклової комісії _____
Протокол № _____ від „____” _____ 20____ року

Завідувач кафедри, голова циклової комісії _____
(підпис)
Екзаменатор _____
(підпис)

Л. М. Перович
(прізвище та ініціали)
А.Ю. Мась
(прізвище та ініціали)

Приклад тестового контролю знань:

1. Право земельного сервіту це:

- а) право власника або землекористувача земельної ділянки чи іншої заінтересованої особи на обмежене платне або безоплатне користування чужою земельною ділянкою (ділянками);
- б) право власника або землекористувача земельної ділянки чи іншої заінтересованої особи на користування чужою земельною ділянкою (ділянками);
- в) право землекористувача земельної ділянки чи іншої заінтересованої особи на обмежене платне або безоплатне користування чужою земельною ділянкою (ділянками);
- г) право заінтересованої особи на обмежене платне або безоплатне користування чужою земельною ділянкою (ділянками).

2. Сервітут може бути встановлений:

- а) договором;
- б) законом;
- в) заповітом ;
- г) рішенням суду.

3. Земельні сервітути можуть бути:

- а) постійними;
- б) строковими;
- в) різними;
- г) корисними.

4. Земельний сервітут підлягає:

- а) державній реєстрації;
- б) обліку;
- в) державній фіксації;
- г) обмежаній реєстрації.

6. Критерії оцінювання та засоби діагностики результатів навчання

№	Вид діяльності (завдання)	Максимальна кількість балів
1	Презентація	10
2	Тези доповіді	10
3	Питання для обговорення	10
5	Індивідуальна робота в аудиторії	40
6	Залік	30
7	Всього	100

Критерії оцінювання завдань для досягнення максимальної кількості балів

Презентація - стислість, лаконічність та завершеність викладу інформації на слайдах, їх максимальна кількість для презентації результатів виконання проблемних ситуацій за однією з тем 1-10 – 12-15 слайдів.

Орієнтовні теми презентацій

1. Постійні земельні сервітути .
2. Строкові земельні сервітути.
3. Строк дії земельного сервітуту.
4. Встановлення земельного сервітуту.
5. Спосіб здійснення земельного сервітуту .
6. Види права земельного сервітуту.
7. Право на розміщення тимчасових споруд (малих архітектурних форм).
8. Право на будівництво та розміщення об'єктів нафтогазовидобування.
9. Право на розміщення об'єктів трубопровідного транспорту.
10. Право на користування земельною ділянкою для потреб дослідно-промислової розробки родовищ бурштину, інших корисних копалин загальнодержавного значення та/або видобування бурштину, інших корисних копалин загальнодержавного значення, за умови що при цьому не порушуються права землевласника, передбачені статтею 98 цього Кодексу.
11. Право прокладання та експлуатації ліній електропередачі, зв'язку, трубопроводів, інших лінійних комунікацій.
12. Право прокладати на свою земельну ділянку водопровід із чужої природної водойми або через чужу земельну ділянку.
13. Право розміщення (переміщення, пересування) об'єктів інженерної інфраструктури меліоративних систем.

14. Порядок встановлення земельних сервітутів.
15. Сервітут за договором .
16. Сервітут за рішенням суду.
17. Державна реєстрації земельного сервітуту.
18. Встановлення земельного сервітуту на землях державної, комунальної власності.
19. Дія земельного сервітуту.
20. Плата за встановлення земельного сервітуту.
21. Право на відшкодування збитків, завданих встановленням земельного сервітуту.
22. Припинення дії земельного сервітуту.
23. Підстави набуття і зміст права користування чужою земельною ділянкою для сільськогосподарських потреб.
24. Укладення договорів про надання права користування земельною ділянкою для сільськогосподарських потреб.
25. Зміст добросусідства.
26. Відновлення меж.

Тези доповіді – стисло, реферативним чином сформульовані основні положення доповіді, яка має відбутися безпосередньо під час проведення конференції, метою яких є– зацікавити та залучити фахівців, підготувати слухачів секційного засідання з метою покращення сприйняття інформації та ініціювання конструктивної дискусії або діалогу відповідно до тематики (сайти вищих навчальних закладів / наука або наукова робота; події; конференції (наприклад: <http://science.nmu.org.ua/ua/conferences/index.php> («Дніпровська політехніка» (наука); <http://lnau.edu.ua/lnau/> (Львівський національний аграрний університет (наукова робота); <https://chmnu.edu.ua/> (Чорноморський національний університет імені Петра Могили (наукові заходи).

Питання для обговорення – передбачає відповіді на питання, що розміщені на стор. 7-8 цієї робочої програми. За одне питання виставляється 5 балів, тобто студент повинен принаймні один раз виступити із запропонованими темами для обговорення.

Індивідуальна робота в аудиторії – передбачає відповіді на питання під час групових занять, вміщує в себе теми доповідей (сторінка 9-10 цієї робочої програми).

Критерії оцінювання завдань для досягнення максимальної кількості балів

VII семестр

Поточний контроль																				
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T 14	T15	Презентація	Тези доповіді	Питання для обговорення	Індивідуальна робота в аудиторії	Залік	Разом
2	2	2	2	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	10	10	10	40	30	100

7. Рекомендовані джерела інформації

Основна:

1. Петраковська О. С., Литвиненко І. В. Особливості формування права сервітуту в українському законодавстві. Містобудування та територіальне планування. Київ, КНУБА. 2008. Вип. 29. С. 245-249.
2. Литвиненко І.В. Формування права сервітуту в закордонному досвіді. Містобудування та територіальне планування. Київ, КНУБА. 2009. Вип. 34. С. 261-264.
3. Литвиненко І.В. Підходи щодо встановлення земельного сервітуту за судовими рішеннями. Містобудування та територіальне планування. Київ, КНУБА. 2012. Вип. 46. С. 343-346.
4. Литвиненко І.В. Проскурка О.О. Практичні аспекти встановлення земельних сервітутів в містах. Містобудування та територіальне планування. Київ, КНУБА. 2013. Вип. 50. С. 364-370.
5. Литвиненко І.В. Проблеми встановлення земельних сервітутів при формуванні нових об'єктів нерухомого майна. Містобудування та територіальне планування. Київ, КНУБА. 2014. Вип. 52. С. 207-212.
6. Литвиненко І.В. Формування вартості земельних ділянок, що не забезпечені інженерними комунікаціями та виходом до доріг. Містобудування та територіальне планування. Київ, КНУБА. 2017. Вип. 65. С. 325-329.
7. Литвиненко І.В. Роль приватних та публічних земельних сервітутів при просторовому плануванні територій. Містобудування та територіальне планування. Київ, КНУБА. 2018. Вип. 68. С. 316-324.
8. Сакара А.М., Литвиненко І.В. Аналіз впливу земельних сервітутів на зміну вартості земельних ділянок приватної житлової забудови. Молодь: наука та інновації: матеріали другої всеукраїнської науково-технічної конференції студентів, аспірантів і молодих учених, секція 5 «Геодезія та землеустрій» (Дніпропетровськ, 2-3 грудня 2014 р.). Дніпропетровськ, Державний ВНЗ «НГУ», 2014. С. 5-37 – 5-38.
9. Литвиненко І.В. Обґрунтування витрат при встановленні земельних сервітутів. Збірник матеріалів Всеукраїнської Інтернет-конференції «Інформаційні технології та землеустрій в управлінні територіальним розвитком», (Полтава, 6 квітня 2016 р.). С. 108-109.
10. Литвиненко І.В. Забезпечення права доступу до транспортної та інженерної інфраструктури правовими та планувальними методами. Геопростір 2016 : матеріали II -ї Міжнародної науково-технічної конференції (Київ, 27-29 жовтня 2016 р.). Київ, КНУБА, 2016. С. 61-62.
11. Литвиненко І.В. Шляхи удосконалення існуючої процедури встановлення

земельних сервітутів на землях приватної житлової забудови. еопростір 2016 : матеріали III - ї Міжнародної науково-технічної конференції (Київ, 4-6 грудня 2017). Київ, КНУБА, 2017. С. 59-61.

12. Литвиненко І.В. Особливості державної реєстрації земельних сервітутів в Україні. Збірник тез доповідей Міжнародної науково-практичної інтернетконференції «Ресурсозберігаючі технології в проектуванні, землевпорядкуванні та будівництві» (Кременчук, 26–27 березня 2019) С. 78 – 81.

13. Литвиненко І.В. Земельний сервітут як інструмент створення сучасної інфраструктури. Збірник матеріалів V Міжнародна науково-практичної конференція "Регіональна політика: політико-правові засади, урбаністика, просторове планування, архітектура" (Київ, 22 листопада 2019 р). Київ, КНУБА, 2019. С. 247-350.

14. Литвиненко І. В. Встановлення земельних сервітутів навколо об'єктів інженерно-транспортної інфраструктури при розробці містобудівної документації місцевого рівня. Сучасний рух науки: тези доп. XI міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, 8-9 жовтня 2020 р. Дніпро, 2020. Т.1. – 440 с. С. 389-390

15. Литвиненко І. В. Значення земельних сервітутів при просторовому розвитку населених пунктів Міжнародний науковий форум «УРБАНІСТИЧНИЙ ФОРУМ 2020», 19-21 листопада 2020 року, Київ, КНУБА, 2020. С. 86-88

Додаткова :

1. Науково-практична конференція Київського національного університету будівництва і архітектури м. Київ (17-18 квітня 2008 р.); доповідь: «Законодавче забезпечення права земельного сервітуту».

2. Науково-практична конференція Київського національного університету будівництва і архітектури м. Київ (16-17 квітня 2009 р.); доповідь: «Різновиди сервітутів в європейському досвіді».

3. Науково-практична конференція Київського національного університету будівництва і архітектури м. Київ (17-18 березня 2010 р.); доповідь: «Встановлення права сервітуту в Україні за судовими рішеннями».

4. Науково-практична конференція Київського національного університету будівництва і архітектури м. Київ (23-24 березня 2011 р.); доповідь: «Деякі аспекти реєстрації сервітутів в містах».

5. Науково-практична конференція Київського національного університету будівництва і архітектури м. Київ (4-5 квітня 2012 р.); доповідь: «Встановлення права сервітуту в Скандинавських країнах».

6. Науково-практична конференція Київського національного університету будівництва і архітектури м. Київ (11-12 квітня 2013 р.); доповідь: «Обґрунтування

кількісних параметрів земельних сервітутів на право проїзду та проходу».

7. Науково-практична конференція Київського національного університету будівництва і архітектури м. Київ (17-18 квітня 2014 р.); доповідь: «Вибір оптимальних параметрів при встановленні земельних сервітутів».

8. Друга всеукраїнська науково-технічна конференція студентів, аспірантів і молодих учених «Молодь: наука та інновації» м. Дніпропетровськ (2-3 грудня 2014 р.), доповідь «Аналіз впливу земельних сервітутів на зміну вартості земельних ділянок приватної житлової забудови».

9. Всеукраїнська Інтернет-конференція «Інформаційні технології та землеустрій в управлінні територіальним розвитком» м. Полтава (6 квітня 2016 р.), доповідь: «Обґрунтування витрат при встановленні земельних сервітутів».